

**Колпаков В.К.,**

д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету

## **СИСТЕМАТИКА СУБ'ЄКТІВ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ**

Поняття суб'єктів проведення антикорупційної експертизи та найважливіші положення щодо сутності їх компетенції визначає Закон України "Про запобігання корупції" від 14 жовтня 2014 року [1]. Відповідно до його положень, вся сукупність суб'єктів експертизи поділяється на дві групи. Критеріями поділу є: а) правова природа суб'єкта щодо наявності владних повноважень і б) рівень імперативності щодо права на експертизу [2, с.454].

За правовою природою (наявністю чи відсутністю владних повноважень) виділяються: по-перше, носії владних повноважень, які у свою чергу диференційовані на: 1) спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції; 2) інших суб'єктів. Спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції є: а) органи прокуратури, б) Національної поліції, в) Національне антикорупційне бюро України, г) Національне агентство з питань запобігання корупції. До інших належать: а) інші державні органи, б) органи влади Автономної Республіки Крим, в) органи місцевого самоврядування, г) консультативно-дорадчі утворення, які при цих органах функціонують. Всі вони здійснюють антикорупційну експертизу відповідно до покладених на них завдань. По-друге, це суб'єкти які владних повноважень не мають. Такими є: а) громадські об'єднання; б) члени громадських об'єднань; в) уповноважені представники громадських об'єднань; в) окремі громадяни.

За рівнем імперативності щодо права на експертизу суб'єкти поділяються на: 1) таких, що здійснюють антикорупційну експертизу обов'язково; 2) таких, що здійснюють антикорупційну експертизу за власним розсудом.

Суб'єктами, що здійснюють антикорупційну експертизу обов'язково (проведення антикорупційної експертизи є їх обов'язком і здійснюється ними на постійній основі) є: а) Міністерство юстиції України і б) Комітет Верховної Ради України, до предмета відання якого належить питання боротьби з корупцією (Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції). Суб'єктами, що здійснюють антикорупційну експертизу за власним розсудом є: а)

Національне агентство з питань запобігання корупції, б) громадськість (громадська антикорупційна експертиза)

Кожний із суб'єктів антикорупційної експертизи наділяється конкретними повноваженнями, які реалізує в межах своєї компетенції.

Так, **Міністерство юстиції України** обов'язково здійснює антикорупційну експертизу усіх нормативно-правових актів та їх проектів, крім тих, що віднесені до компетенції зазначеного комітету Верховної Ради України. Сукупність нормативно-правових актів, які підлягають антикорупційній експертизі Міністерством юстиції України розділяють на дві групи. До першої включені: а) закони України, б) акти Президента України, в) акти Кабінету Міністрів України. До другої – нормативно-правові акти державних органів, які підлягають державній реєстрації.

**Комітет Верховної Ради України**, питань запобігання і протидії корупції обов'язково здійснює антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів: а) внесених на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України; б) за Регламентом Верховної Ради України цей комітет готує експертні висновки про відповідність вимогам антикорупційного законодавства кожного проекту нормативно-правового акту, що вноситься на розгляд Парламенту незалежно від виду акту та суб'єкта ініціювання.

**Національне агентство з питань запобігання корупції** здійснює антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів, які вносяться на розгляд: а) Верховної Ради України, б) Кабінету Міністрів України. Особливістю такої експертизи є те, що вона проводиться Національним агентством за власною ініціативою, у тому числі у зв'язку із зверненням громадян чи громадських об'єднань.

**Громадська антикорупційна експертиза.** В нормах, які регламентують питання проведення громадської антикорупційної експертизи, по-перше, визначено суб'єктів, які мають право ініціювати (проводити і замовляти) проведення громадської антикорупційної експертизи. Такими суб'єктами визнані: а) фізичні особи; б) громадські об'єднання, їх члени або уповноважені представники; в) юридичні особи. По-друге, підкреслено, що об'єктами експертної оцінки є: а) нормативно-правові акти і б) проекти нормативно-правових актів. По-третє, встановлені джерела ресурсного забезпечення: а) безпосередньо експертизи і б) оприлюднення її результатів. Такими джерелами є: а) ресурси

відповідних фізичних осіб, громадських об'єднань, юридичних осіб і б) інші джерела, які не заборонені законодавством. По-четверте, суб'єктам громадської антикорупційної експертизи надано право: а) подавати за результатами експертизи пропозиції до відповідних органів та б) отримувати від відповідних органів інформацію про врахування поданих пропозицій.

На відміну від обов'язкової антикорупційної експертизи, порядок проведення і методологія громадської антикорупційної експертизи в Україні зазнають мінімальних законодавчих обмежень. Так, законодавство України не встановлює обмежень щодо правового статусу, спеціальних дозволів чи інших вимог до суб'єктів громадської антикорупційної експертизи [3, с.97].

### **Література:**

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014. № 1700-VII Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.

2. Науково-практичний коментар Закону України "Про запобігання корупції" / за заг. ред. Т.О.Коломоєць, В.К. Колпакова. Запоріжжя: Гельветика, 2019. - 588с.

3. Колпаков В. К. Громадська антикорупційна експертиза нормативно-правових актів та їх проектів: правова регламентація і порядок проведення. Світ без корупції: міф чи реальність : матеріали круглого столу (Харків, 4 жовтня 2017 р.). Харків: Точка, 2017. - С.96-98.

**Пастух І. Д.,**

к.ю.н., доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування НАВС

### **ВИДИ КОНФЛІКТІВ ІНТЕРЕСІВ У ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ**

Одним із обмежень, встановлених для публічних службовців, а також інших осіб, у тому числі тих, що надають спектр публічних послуг громадянам, Законом України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року [1] є обов'язок вживати заходів щодо недопущення виникнення конфлікту інтересів в їх діяльності. За відсутності загального визначення конфлікту інтересів,